

Motion till riksdagen 2007/08:Ub428

av **Hans Stenberg och Berit Andnor (s)**

Forskning och utveckling inom Mittuniversitetet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utveckling av forskning och utbildning på forskarnivå inom Mittuniversitetet.

Motivering

När Mitthögskolan etablerades 1993 representerade den en ny organisatorisk idé inom det svenska högskolesystemet. Den skapade förutsättningar för att utveckla akademisk utbildning och forskning av hög kvalitet även i relativt glest bebyggda regioner och den gav i detta sammanhang bättre möjligheter till samverkan med näringslivet än traditionella en-campus-högskolor. Strukturen krävde ett pedagogiskt nytänkande som rönt intresse i utvecklingen av framtida utbildning även vid traditionellt uppbyggda universitet och högskolor. Mitthögskolan lokaliserades geografiskt till en region som hade långt till närmaste universitet.

Det mest påtagliga tecknet på att denna satsning var framsynt och givit resultat är att Mitthögskolan efter prövningar bedömdes ha den kvaliteten att den från och med den 1 januari 2005 övergått till att bli universitet – Mittuniversitetet.

När Mittuniversitetet nu etablerats är det mycket angeläget från såväl regional som nationell synpunkt att det ges möjligheter och resurser att utvecklas till ett starkt universitet. Mittuniversitetet bör därför erhålla ökade resurser för såväl forskning som utbildning på forskarnivå. Vidare bör Mittuniversitetet ges möjligheter att aktivt driva på utvecklingen av distribuerade undervisnings- och examinationsformer i ett centrum för flexibelt lärande.

Fel! Okänt namn på

Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskningen inom Mittuniversitetet är profilerad och inriktas mot att bedriva forskning av hög internationell kvalitet på områden där stark forskningsverksamhet svarar mot regionens behov. En regional FoU-strategi har utarbetats i samverkan mellan Mittuniversitetet och regionala organ. Universitetet tar vidare aktiv del i det regionala tillväxtarbetet i två län och har omfattande aktiviteter inom mål 2 och mål 3.

Organisationen för stöd till externfinansierad forskning har stärkts med särskild inriktning mot sjunde ramprogrammet. Detta genomförs i nära samarbete med regionens Brysselkontor, Mid-Sweden Office. Denna inriktning ligger också väl i linje med de intentioner som ges i EU-kommissionens grönbok: Europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter, där man utöver ett fåtal spetsforskningsenheter talar om ” ett rikt nät av universitet och offentliga forskningsorganisationer inom hela EU, som går i främsta ledet när det gäller att tillgodose forsknings- och utbildningsbehov på nationell, regional och sektoriell nivå”.

Utgångspunkten är att professorer och doktorander tillsammans utgör ett mycket viktigt inslag i den akademiska forskarmiljön. De omfattande satsningar som dåvarande Mithögskolan gjorde på att inrätta och anställa ett 40-tal professorer behöver nu följas upp med motsvarande satsningar på doktorsanställningar och stöd till dyra forskningsmiljöer.

Mittuniversitetets forskningsstrategiska plan 2005–2008 utgår från en bredd. Forskningen omfattar såväl traditionell grundforskning som tillämpad och tvärvetenskaplig forskning med följande profiler:

- ? Skogen som resurs.
- ? Digitala samhällen.
- ? Kulturarv, demokrati och företagande.
- ? Valfärdssamhällets utmaningar.
- ? Lärande och bildning.
- ? Turism, idrott och upplevelseteknologi.

Dessa profiler har i huvudsak utvecklats med utgångspunkt från Mittuniversitetets kompetens och identifierade regionala behov. Av profilerna är flera baserade på samarbete med näringsliv och/eller offentliga aktörer och finansieras till stor del med externa medel, men där finansierarna i de flesta fall kräver att universitetet är med och finansierar projekten. För att dessa lyckade satsningar ska kunna fortleva och vidareutvecklas behövs därför en ökande del fasta forskningsresurser.

Den svenska skogsindustrin, som ju är av största betydelse för den nationella ekonomin, är till stor del lokaliserad inom Mittregionen. Ambitiösa forskningssatsningar med anknytning till den storskaliga processororienterade skogsindustrin har genomförts vid Mittuniversitetet. Ett skogsindustriellt forskningscentrum av världsklass har skapats i samarbete med de stora skogsbolagen.

Mittuniversitetet är mycket aktivt i forsknings-samarbeten med små och medelstora företag, framförallt inom mätteknik, elektronik och informations-

teknologi. I regionen finns många företag som är underleverantörer till svensk basindustri och som expanderar via export på nya marknader. Forskningen inom dessa områden bedrivs i samverkan med starka nationella forskningsmiljöer som Cern och Imec. Forskningen inom nanoteknologi och experimentell fysik har utvecklats starkt och bedöms i Vetenskapsrådets utvärdering som "enastående och av världsklass".

Kvalificerad forskning inom naturvetenskap och teknik kräver tillgång till avancerad experimentell utrustning. Mittuniversitetet har med hjälp av extern finansiering, i huvudsak via mål 1, kunnat bygga upp avancerade forskningsmiljöer inom elektroteknik och fiberteknologi. Dessa miljöer är viktiga både för universitetets forskning och som en resurs för regionens företag. Därför behövs långsiktig finansiering för att driva och underhålla dessa miljöer.

För Mittuniversitetet är också satsningar på kvalificerad forskning inom det samhällsvetenskapliga området, inom vård- och hälsovetenskap samt inom lärarutbildningen en väsentlig del i att fullfölja ambitionerna om vetenskapligt djup och bredd inom några forskningsområden. Därmed skapas även förutsättningar för önskvärda tvärvetenskapliga forskningssatsningar i samverkan med den teknisk-naturvetenskapliga kompetens som redan etablerats. De begränsade möjligheterna till extern finansiering för forskning inom det samhällsvetenskapliga området, inom vård- och hälsovetenskap samt inom lärarutbildningen gör det angeläget att öka de fasta forskningsresurserna även inom dessa områden.

En tvärvetenskaplig satsning av stor betydelse görs inom området turism, idrott och upplevelseteknologi. Där sker ett nära samarbete mellan teknik, biologi och medicin. En viktig del i denna satsning är etableringen av Vintersportcentrum på campus i Östersund som sker i samarbete med Riksidrottsförbundet och Sveriges Olympiska Kommitté. Den forskning som bedrivs inom detta område har inte bara betydelse för idrotten utan resultaten kan även utnyttjas i folkhälsoarbetet.

Sammantaget konstateras ett behov av att få ökade fasta forskningsresurser att användas främst för doktorandanställningar, medfinansiering i externa projekt och för drift och underhåll av dyra forskningsmiljöer. I det perspektivet är det allvarligt att Mittuniversitetet i årets budgetproposition ligger lägst bland jämförbara lärosäten när det gäller resursförstärkningar för 2008. Det är också problematiskt att regeringen verkar basera ökningen av universitetens forskningsmedel enbart på resultat inom grundforskningen, vilket försämrar universitetens möjligheter att genom tillämpad forskning i samverkan med näringslivet bidra till den nationella och den regionala tillväxten. Ökade fasta forskningsresurser säkerställer att Mittuniversitetet även fortsättningsvis kan bedriva forskning av hög internationell standard till nytta för Sverige och regionen.

Flexibel och nätbaserad utbildning

Mittuniversitetet är idag en av landets största aktörer när det gäller flexibelt lärande och nätbaserad utbildning. Nya former för distribution av utbildning

Fel! Okänt namn på

ger kraftigt ökade möjligheter att höja kompetensnivån även i glest befolkade områden och minska den sociala snedrekryteringen till olika utbildningar. Denna verksamhet ställer samtidigt stora krav på pedagogisk förnyelse och utveckling för att ge ökad effekt av gjorda insatser, i form av högre examinationsgrad, och samtidigt säkerställa rättssäkra examinationsformer för denna kategori av studenter. En satsning på nätbaserat lärande vid Mittuniversitetet skulle ge mycket positiva effekter inom detta mycket viktiga område.

Stockholm den 3 oktober 2007

Hans Stenberg (s)

Berit Andnor (s)